

20.05.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1076 - 2023/1289 - 2023/2287
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.3.2024/227
Karar Numarası : 2024/307
Başvuran : B. İ.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Ankara PTT Başmüdürlüğü
Muhatap Adres : Sağlık Mah. Mithat Paşa Cad. No:3 P.k. 06430 Sıhhiye-
Çankaya/ANKARA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT A.Ş.) bünyesinde çalışan başvuranın mezhebi nedeniyle ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçelerinde özetle;

a. PTT A.Ş. bünyesinde başdağıtıcı olarak çalışmaktayken Başdenetçi E. Ö. tarafından yapılan hukuka aykırı ve ayrımcı mahiyette bir disiplin soruşturmasına maruz kaldığını, kendisi gibi ... Posta İşleme ve Dağıtım Merkez Müdürlüğünde (Müdürlük) çalışmakta olan diğer bazı çalışanlar hakkında da 2022 yılında E. Ö. tarafından soyut ve belirsiz isnatlar içeren disiplin soruşturmaları yapıldığını, soruşturma kapsamında savunma yapabilmek için kendisine isnat edilen hususlara ilişkin bilgi ve belgeleri talep ettiğini ancak kendisine bu belgelerin verilmediğini, bu soruşturmalar sonucunda kendisine ve diğer çalışanlara çok sayıda disiplin cezası verildiğini, disiplin cezasının yanı sıra disiplin soruşturmasında yer alan; kendisinin diğer çalışanlara hakaret ettiği, cinsel tacizde bulunduğu ve esrar kullandığı gibi iddialar ile ilgili olarak kendisi hakkında 3 defa suç duyurusunda bulunulduğunu, ancak savcılığın iddiaların soyut olması gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığı kararı verdiğini,

b. Yaşanan bu olaylar üzerine psikolojik sıkıntılar yaşadığını, tedavi gördüğünü ve emekli olmak zorunda kaldığını, bu işlemler sonucunda disiplin cezası alan personelin tamamının Alevi mezhebine mensup ve Atatürkçü kişiler olduğunu, bahsi geçen disiplin cezalarına karşı kendisinin ve diğer personelin iptal davaları açtığını ve söz konusu disiplin cezalarının tümünün iptal edildiğini, soruşturmayı yürüten Başdenetçi E. Ö.'nün belirli bir mezhebe ve felsefi görüşe sahip çalışanları hedef alarak görevini kötüye kullandığını ve kusurlu davrandığını, ayrıca daha önce FETÖ iltisakı sebebiyle ihraç edilip görevine geri döndüğünü ve FETÖ'nün Alevilere karşı olan düşmanca tavrı göz önüne alındığında bu

kişinin Alevi personel hakkında soruşturma yapmak üzere görevlendirilmesinin doğru olmadığını, bu kapsamda Başdenetçi hakkında PTT A.Ş.'ye şikayet dilekçesi yazdığını ve reddi muhakkik talebinde bulunduğunu, ancak bunların dikkate alınmadığını,

c. Başdenetçi tarafından yapılan bu soruşturmalara muhatap olan çalışanların her birinin farklı şehirlere sürgün edildiğini, Başdenetçi'nin soruşturma kapsamındaki ifade sırasında kendisine "Oğlunun adı ... sizde Alevilik var mı?" şeklinde bir soru yönelttiğini, bu söylemin mezhep temelli ayrımcı bir söylem olduğunu, oğlu C. İ.'nin de bu yaşananlardan etkilenerek görevinden istifa ettiğini,

ç. Başdenetçi'nin, soruşturma kapsamında kendisini suçlayabilmek için daha önce tayin olanların dahi ifadesini alırken halihazırda ... Posta İşleme ve Dağıtım Müdürlüğünde görev yapan bazı kişilerin ifadelerine Alevi olduklarını bildiği için başvurmadığını, bu kapsamda ifade almadan önce mezhepsel araştırma yaptığının ortaya çıktığını,

d. Soruşturma sırasında kişisel hayatının gizliliğinin ihlal edildiğini, iş yerinden bir kadın çalışan ile kendisinin ilişkisi olduğu isnadı ile karşı karşıya kaldığını, bu isnadın Başdenetçi tarafından alenileştirildiğini ve iş hayatında mağdur olduğunu,

e. Müdürlüğün en tecrübeli başdağıtıcısı olarak çalışmaktayken tayin dönemi olmamasına ve kendisinin tayin talebi olmamasına rağmen iş gücü ihtiyacındaki değişimlerin karşılanması gerekçe gösterilerek 4. sınıf PTT ... Merkez Müdürlüğüne atandığını ancak burada kendisine uygun bir başdağıtıcı kadrosu dahi olmadığını dolayısıyla atamanın keyfi ve haksız olduğunu, kendisi gibi Müdürlüğün Merkez Müdürünün de haksız bir şekilde 4. sınıf ... PTT Merkez Müdürlüğüne atandığını, bu atamaların kendisi ve Merkez Müdürü Alevi olduğu için yapıldığını, bu atamalara karşı açılan idari davalar sonucunda atamaların hukuka uygun olmadığını tespit edildiğini,

f. Anlatılan tüm bu muamele ve işlemlere Alevi olması sebebiyle maruz kaldığını, iddiaların ve isnatların kendisiyle arasında husumet bulunan personelin beyanlarına dayandırılan soyut iddia ve isnatlar olduğunu, iddia konusu fiillerle ilgili Alevi personele disiplin cezası verilirken aynı fiillere ilişkin Sünni personele ceza verilmediğini, soruşturma kapsamında Alevi olan personel seçilerek mümkün olduğunca çok ceza verilmesinin amaçlandığını ve bu kişilerin çalışma yerlerinin değiştirildiğini, tüm bu hususların mezhep temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini belirtmiştir.

3. Muhatap Ankara PTT Başmüdürlüğünden alınan yazılı görüşlerde özetle;

a. Müdürlükte B. İ.'nin de aralarında yer aldığı bazı yöneticilerin personele mobbing uyguladığı, bazı kurum ve firma personelinin kayırıldığı, bazı usulsüzlüklerin üstünün kapatıldığı, iş yerinde uyulması gereken kurallara uyulmadığı, PTT'ye ait araçların keyfi olarak özel işler için kullanıldığı gibi çeşitli iddiaları içeren birçok dilekçenin PTT'ye ulaşmasının ardından konunun soruşturulması için PTT Genel Müdürünün onay ve talimatıyla söz konusu soruşturmanın başlatıldığını,

b. Soruşturmayı yürütmek için iş yükü ve durumu gözetilmek suretiyle Rehberlik ve Teftiş

Başkanlığı bünyesinde çalışan başdenetçilerden E. Ö.'nün görevlendirildiğini, başvuru sahibinin Başdenetçi'nin FETÖ iltisaklı olduğu iddialarına ilişkin olarak ise Başdenetçi'nin yargı kararları sonucunda görevine iade edildiğini ve inceleme, teftiş veya sorgulama yapmasında mevzuata aykırılık bulunmadığını, Başkanlıkça yapılan teftiş, inceleme ve soruşturma emirlerinin dil, din, ırk, mezhep ayrımı gözetilmeksizin iş durumu uygun olan denetim personeline verildiğini, Başkanlık iş ve işlemlerinde bu tarz ayrımcı yaklaşımların yerinin olmadığını,

c. Soruşturma sonucunda Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına sunulan Soruşturma Raporu'nun (Rapor) incelenmesinin ardından Rapor'un mevzuata uygun olduğunun ve eksiğinin olmadığını tespit edildiğini, Rapor'da başvuru sahibi B. İ.'nin yanı sıra Başmüdür, Başmüdür Yardımcısı, Kontrolör, Müdür, Şef, Veznedar, Memur ve 5 ayrı Dağıtıcı ünvanlı kişi olmak üzere 13 kişi hakkında ve idari yönden de çeşitli ünvanında 20 ayrı çalışan hakkında öneride bulunulmuş olduğunu,

ç. Disiplin cezalarının tamamının İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı tarafından incelenip Disiplin Amiri (Genel Müdür) tarafından karar alınmak suretiyle verildiğini, disiplin cezalarına Merkez Disiplin Kurulu nezdinde itiraz edilebildiğini, bunun yanında yasal yollarla da bu cezaların iptal edilmesinin talep edilebildiğini, bu kapsamda soruşturmaya ilişkin itirazların ayrıntılı olarak incelendiğini ve bahsi geçen soruşturmanın ilgili mevzuatta yer alan usul ve esaslara uygun olarak yürütülüp tamamlandığının tespit edildiğini,

d. Başvuranın başvurusunda mezhebi nedeniyle ayrımcılığa uğradığını ve haksız bir soruşturmaya tabi tutulduğunu iddia ettiğini ancak bu iddiaların dayanaktan yoksun, herhangi bir bilgi, belge veya ifadeye dayalı olmayan, başvuranın kişisel değerlendirmelerine dayalı iddialar olduğunu belirtmiştir.

4. Başvuran, muhatabın yazılı görüşüne karşı sunduğu yazılı görüşte mevcut iddia ve beyanlarını tekrarlamış, bu iddia ve beyanlarına ek olarak özetle;

a. PTT A.Ş. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından verilen cevap yazılarında dosyaya sunduğu bilgi ve belgeler hiç tartışılmadan iddiaların asılsız olduğunun belirtildiğini, Rapor'da yer alan iddiaların soyut olması gerekçesiyle mahkeme kararları ile iptal edilmesine rağmen bu iddiaların somut delillerle desteklendiğinin iddia edildiğini,

b. Cevap yazılarında çok sayıda şikayet dilekçesi üzerine soruşturmanın başlatıldığının belirtildiğini ancak aslında tek bir Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) şikayeti üzerine soruşturmanın başlatıldığını, CİMER şikayeti ile soruşturmanın başlatılması arasında ise iki buçuk ay olduğunu, bu süre içerisinde soruşturmanın E. Ö.'ye verilmesi için bekletildiğini ve soruşturmayı yürütmek için neden E. Ö.'nün görevlendirildiğinin gerekçeli olarak izah edilemediğini belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

“Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

7. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesi şöyledir:

“(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri ve bunlar tarafından yetkilendirilenler, taşınır ve taşınmazları kamuya açık bir şekilde sunarken bu malları edinmek veya kiralamak isteyenler ile bunlar hakkında bilgi almak isteyenler aleyhine, bunların kiralanması, kira akdinin şartlarının belirlenmesi, kira akdinin yenilenmesi veya sona erdirilmesi, satışı ve devri süreçlerinin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz.

(4) Dernek, vakıf, sendika, siyasi parti ve meslek örgütlerine, ilgili mevzuatlarında veya tüzüklerinde belirtilen istisnalar dışında üye olma, organlarına seçilme, üyelik imkânlarından yararlanma, üyeliğin sonlandırılması ve bunların faaliyetlerine katılma ve yararlanma bakımından, hiç kimse aleyhine ayrımcılık yapılamaz."

8. Mezkûr Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, "ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" görevini haiz olduğu belirtilmiştir.

9. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. Kuruma başvuru, illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla da yapılabilir. Başvuru hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir surette engel olunamaz. Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz.

(2) İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir. (...)"

10. Mezkûr Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

"Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası, "Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir." hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında "İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." hükmü yer almaktadır. B. İ. tarafından Kurumumuza yapılan başvurunun, 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden mezhep temeli ile bağlantılı olduğu anlaşılmıştır. Yapılan inceleme neticesinde; başvuranın, ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde olduğunu iddia ettiği uygulamaların düzeltilmesi için muhatap PTT A.Ş.'ye başvurduğu ve ayrıca bu uygulamalara ilişkin olarak CİMER

şikâyetlerinin bulunduğu görülmüş olup karşı tarafa şikâyet konusu uygulamanın düzeltilmesi için başvurduğu anlaşılmıştır. Başvuran başvurusunda, kendisinin yanı sıra kendisi gibi Müdürlükte çalışan bazı kişilerin de ayrımcı muameleye maruz kaldığını iddia etmiş ve bu kişilerin mağduriyetlerinin de giderilmesini talep etmiştir. Mezkûr Kanun hükmü uyarınca, başvuran gerçek ya da tüzel kişinin, Kanunun ihlali niteliğinde olduğunu iddia ettiği uygulamadan doğrudan zarar görmesi gerekmektedir. Bu sebeple, başvuruda yer alan başvuran dışındaki çalışanların ayrımcılığa uğradığına ilişkin iddialar yönünden inceleme yapılamayacağı, ancak başvuranın kendisinin zarar gördüğünü iddia ettiği uygulamaların Kanun kapsamında incelenebileceği tespit edilmiştir.

12. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi uluslararası hukukun en üstünde yer alan temel hukuk normu olarak da kabul edilmektedir [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), B. No: 2019/3404, K. No: 2020/26, 11/2/2020, para. 38]. Ayrımcılık yasağı, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 2'nci maddesinde "*Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayırımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.*" şeklinde yer almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesinde ise "*Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*" düzenlemesi yer almaktadır.

13. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak şeklinde tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48; AİHM, *Okpisz/Almanya*, B.No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). AİHM'e göre, farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye sahip değilse yani meşru bir amaç gütmüyorsa veya muamele kapsamında kullanılan araçlar ile gerçekleştirilmek istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcı bir nitelik kazanmaktadır (AİHM, *Mazurek/Fransa*, B. No: 34406/97, 1/5/2020, para. 48).

14. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi Anayasa'da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden yararlanılırken nesnel ve haklı bir neden olmaksızın aynı veya benzer durumda bulunan kişilere farklı muamelede bulunulmasını yasaklamaktadır. Nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58).

15. AİHM ve AYM içtihatlarından anlaşıldığı üzere benzer durumdaki kişilerin maruz kaldıkları muamelede belirlenebilir bir özelliğe dayalı farklılık bulunuyorsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilmektedir (AİHM, *Carson ve Diğerleri/Birleşik Krallık [BD]*, B. No: 42184/05, 16/3/2010, para.

61). Bu kapsamda doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilmesi için farklı bir muamelenin varlığı gerekmektedir. Nitekim 6701 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (d) bendinde doğrudan ayrımcılık, "bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele" şeklinde tanımlanmıştır.

16. Somut olayda başvuran mezhebi sebebiyle ayrımcılığa uğradığını iddia etmektedir. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi kapsamında bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını din, inanç veya mezhebi nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele din, inanç veya mezhep temellerinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (TIHEK, Ayrımcılık Temelleri Serisi No:5 Din, İnanç ve Mezhep Temellerinde Ayrımcılık, s. 7).

17. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması; ayrımcılık, kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden oldukça güçtür. AİHM bu açıdan "makul şüphe bırakmayacak" bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkemeye göre kanıtlama yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarsamalardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilecektir (AİHM, *Nachova ve Diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 43577/98 - 43579/98, 6/7/2005, para. 147). AYM'ye göre ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuranın, kendisiyle benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir amaç olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmektedir (AYM, *Devrim Evin*, B. No: 2013/2069, 20/2/2014, para. 34).

18. Başvuran, Müdürlük bünyesinde başdağıtıcı olarak çalışmaktayken hakkında bir soruşturma yürütüldüğünü, Başdenetçi tarafından hukuka ve usule aykırı bir şekilde yürütülen bu soruşturmanın mezhep temelli ön yargılara ve soyut iddialara dayalı olduğunu iddia etmiştir. Başvuran bu kapsamda; Müdürlüğün en tecrübeli başdağıtıcısı olarak çalışmaktayken 4. sınıf PTT ... Merkez Müdürlüğüne atanması, hakkında esrar kullandığı ve Müdürlükte çalışan bir kadın personelle ahlaka aykırı ilişkisi olduğu yönünde iddiaların ortaya atılması suretiyle saygınlığına ve özel hayatına zarar verildiğini belirtmiştir. Başvuran ayrıca aleyhine yürütülen haksız soruşturmanın yanı sıra kendisinin diğer çalışanlara hakaret ettiği, cinsel tacizde bulunduğu ve esrar kullandığı gibi iddialarla ilgili olarak hakkında 3 defa suç duyurusunda bulunulduğunu ancak savcılığın iddiaların soyut olması gerekçesiyle kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verdiğini, kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilmesine rağmen ısrarla sürdürülen adli süreçlerin mobbing niteliğinde olduğunu ve bu şekilde ayrımcı uygulamalara maruz kaldığını belirtmiştir.

19. Başvuran bahsi geçen ayrımcı uygulamaların Alevi olmasından kaynaklandığını ileri sürmekte; bu iddiasını soruşturma kapsamında kendisi aleyhine ifade toplamak için emekli olmuş personelden dahi ifade alınırken soruşturma sırasında Müdürlükte çalışmakta olan Alevi personelden ifade alınmamasına, ifadesi alınırken kendisine "Oğlunun adı ... sizde Alevilik var mı ?" şeklinde bir soru yöneltilmesine, soruşturma kapsamında aynı türde disiplin suçlarının tespit edildiği hallerde Alevi personele disiplin cezası verilirken Sünni personele ceza verilmediği veya daha az ceza verildiği iddialarına ve PTT A.Ş.

bünyesinde bahsi geçen soruşturma başta olmak üzere Alevi personele ayrımcılık uygulandığını iddia eden çeşitli kişilerin sosyal medya paylaşımlarına dayandırmıştır. Başvuran ayrıca Müdürlüğün iş yükünün fazla olduğunu, ancak dağıtıcı sayısının yetersiz olduğunu, bu sebeple dağıtıcıların işlerini mevzuata uygun yapamadıklarını, bu konuda önlem almak için dağıtıcıların kimi mevzuata aykırı işlerinin kendisi, Merkez müdürü ve şefi tarafından üst mercilere bildirildiğini bu sebeple dağıtıcıların başarılı olan bu kişilere karşı kin besleyerek aleyhlerinde ifade verdiklerini belirtmiştir.

20. PTT A.Ş. ise Müdürlükte belirli yöneticilerin bazı çalışanlara mobbing uyguladığı ve Müdürlük bünyesinde birtakım usulsüzlükler gerçekleştiği iddiaları üzerine soruşturmanın başlatıldığını belirtmiştir. Soruşturma kapsamında başvuran B. İ.'nin; Müdür ile birlikte emir ve isteklerine itiraz eden, bunları eleştiren dağıtıcı ve postacıların bir kısmı hakkında haksız müzekkereler düzenlediği, bu kişilerin iş yükünü ağırlaştırdığı, kendisine yakın gördüğü çalışanları ise izin gibi konularda daha serbest bırakarak kendilerine ayrıcalıklar tanıdığı, iş yerinde kaba ve kırıcı ve küfür içeren konuşmalar yaptığı, çalışanları tehdit ve rencide eden beyanlarda bulunduğu, çalışmakta olduğu müdürlüğün işlem hacmini yüksek göstermek amacıyla dağıtımaya çıkarılan ve teslim edilen kayıtsız gönderi sayılarının yüksek gösterilmesi talimatını verdiği, idarenin araçlarını kişisel işleri için kullandığı, nitelikli gönderiler ve banka kartlarının teslimindeki sorunlar veya bunların geç tesliminden kaynaklanan cezaların sorumlu personelden değil de PTT A.Ş.'nin bütçesinden ödenmesi için çeşitli usulsüzlükler yaptığını ilişkin iddiaların yer aldığını ve tanık beyanları ile bilgi ve belgeler ışığında bu hususların ispatlandığını belirtmiştir. Muhatap, soruşturmayı yürüten Başdenetçi'nin FETÖ iltisaklı olması sebebiyle ön yargılı ve haksız bir soruşturma yürüttüğü iddiasına ilişkin olarak ise Başdenetçi'nin mahkeme kararları kapsamında görevine döndüğünü, soruşturma ve inceleme yapmasının hukuka uygun olduğunu belirtmiştir. Bunun yanında herhangi bir soruşturmayı yürütecek personel belirlenirken iş durumuna göre belirlendiğini ve iş durumu uygun olan E. Ö.'ye başvuru konusu soruşturmayı yürütmesi için bu kapsamda yetki verildiğini, PTT A.Ş.'nin iş ve işlemlerinde ırk, mezhep, din ve dil gibi herhangi bir temele dayalı ayrımcılığın yerinin olmadığını belirtmiştir.

21. Başvuranın, hukuka ve usule uygun olmayan bir soruşturmaya maruz kaldığı ve soruşturma kapsamında savunma yapabilmek için kendisine isnat edilen hususlara ilişkin bilgi ve belgeleri talep ettiği ancak kendisine bu belgelerin verilmediği, bu hususun savunma hakkını ihlal ettiği şeklindeki iddiaları öncelikli olarak incelenecektir. Soruşturmanın hukuka, ilgili mevzuata ve usule uygun yürütülmesine ve soruşturma kapsamında başvuranın savunma hakkının ihlal edilmesine ilişkin hususun mahkemeler nezdinde incelenmesi gerekmektedir. Nitekim başvuranın dosyaya sunduğu bilgi ve belgelerden anlaşıldığı üzere söz konusu disiplin soruşturmasının hukuka ve mevzuata aykırı yürütüldüğüne ilişkin iddialar hakkında davalar açılmış ve bu davalar sonuçlanmıştır. Buna göre, başvuranın, yürütülen soruşturma kapsamında kendisine verilen disiplin cezalarına ilişkin olarak açtığı davalarda Sivas İdare Mahkemesi 2022/... E. ve 2023/... K. numaralı kararlarında *"Bu durumda, yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, usulüne uygun olarak soruşturma tamamlandıktan sonra, disiplin cezası verilmeden önce, davacının savunmasının, hakkındaki iddialar, bu iddiaların dayandığı deliller, isnat edilen fiil veya hâllerin hukuki nitelendirmesi ve 657 sayılı Kanunun*

125 inci maddesinde sayılan fiil veya hâllerden hangisinin kapsamına girdiğinin bent ve alt bent belirtilerek istenilmesi gerekirken; davacının disiplin suçunu oluşturan eylemlerinin / bu eylemlerinin hangi disiplin kuralını ihlal ettiğinin açıkça ortaya konulmaksızın disiplin soruşturması esnasında alınan savunması, soruşturma tamamlanmasından sonra, ceza verilmeden önce alınması gereken savunma olarak değerlendirilemeyeceğinden, usulüne uygun olarak savunma alınmadan davacının disiplin cezasıyla cezalandırılması nedeniyle davacının savunma hakkı kısıtlandığından davacı hakkında disiplin cezası verilmesi yolunda tesis edilen dava konusu işlemden hukuka uyarlık bulunmamaktadır." demek suretiyle temelde savunma hakkının ihlal edildiği gerekçesiyle soruşturmanın yürütülmesine ilişkin prosedürel eksikliklerden dolayı hukuka aykırılık kararları verilmiştir.

22. Soruşturmanın bilinçli olarak mezhep temelinde ayrımcı bir şekilde yürütüldüğü iddialarına ilişkin olarak başvuranın ileri sürdüğü olgu ve olaylar genel itibarıyla soyut kalmakta ve başvuran iddialarını ayrımcılığın varlığına dair kanaat oluşturacak güçlü delillerle destekleyememektedir. Yürütülen disiplin soruşturması kapsamında başvuranın ifadesi alınırken başvurana oğlunun ismi ile alakalı olarak yöneltilen sorunun varlığını ve bunun ayrımcılığın bir göstergesi olduğunu kanıtlamak mümkün değildir. Bu şekildeki bir soru nezaket dışı bir ifade olarak da algılanabilecektir. Soruşturma Raporu başta olmak üzere dosyaya sunulan bilgi ve belgelerde birçok personele disiplin cezası verilmesi yönünde öneride bulunduğu anlaşılmaktadır. Nitekim muhatabın dosyaya sunduğu bilgilere göre Raporda 33 ayrı kişi hakkında disiplin cezası verilmesi yönünde öneride bulunduğu belirtilmiştir. Her bir personelin din veya mezhebinin bilinmesi mümkün olmamakla birlikte başvuranın iddiası da hiçbir Sünni personele ceza verilmediği şeklinde değildir ve Alevi personel dışındaki kişilerin de soruşturmaya dâhil olduğu ve bu kişilere de çeşitli cezalar verildiği başvuranın beyanlarından da anlaşılmaktadır. Başvuran bu kişilere ceza verilse bile daha az ceza verildiğini iddia etmektedir ancak bunu karşılaştırmalı olarak kanıtlayacak ve Soruşturmacının disiplin soruşturması kapsamındaki hukuki yetkilerini aşarak hareket ettiğini gösterecek yeterli delil sunamamıştır. Soruşturmanın, başvuran da dahil olmak üzere bazı yöneticilerin yaptığı usulsüzlükler ve bu yöneticilerin bazı çalışanlara fayda sağlaması gibi iddialar üzerine yapıldığı düşünüldüğünde bu yöneticiler ve kayırıldığı düşünülen bu kişiler merkezde olacak şekilde soruşturmanın yürütülmesinin doğal olduğu, muhakkikin soruşturmanın yürütülmesine ilişkin mevzuat dahilinde takdir yetkisinin bulunduğu, görevli muhakkikin çeşitli araştırma ve görüşmeler yapmasının ve bu kapsamda soruşturmanın yürütülmesi sürecinin muhakkik tarafından belirlenmesinin yine soruşturma olgusunun doğal bir özelliği olduğu dikkate alındığında mezhep temelinde ayrımcılığın varlığına dair olguları açıkça ortaya koyacak emarelerin veya somut delillerin varlığından bahsedilemeyecektir.

23. Başdenetçi'nin FETÖ iltisaklı olması sebebiyle Alevilere karşı düşmanca bir tutum içinde olduğu ve soruşturmanın PTT A.Ş. tarafından bilinçli bir şekilde bu kişiye verildiği iddiası da inceleme alanlarından birini teşkil etmektedir. Başvuranın bu iddiasına ilişkin olarak PTT A.Ş. Başdenetçi'nin hukuki süreçler sonucunda görevine döndüğünü ve görevini icra etmesinde herhangi bir sakınca olmadığını ve soruşturmayı yürütecek personelin iş uygunluğu durumuna göre belirlendiğini belirtmiştir. Dosyada, Başdenetçi'nin FETÖ iltisaklı olması sebebiyle Alevilere karşı olumsuz bir tutum içinde

olduğunu kanıtlar nitelikte bir delil bulunmamaktadır. Bunun yanında bu duruma ilişkin olarak hukuki süreçlerin sona ermesinin ardından Başdenetçi'nin FETÖ ile iltisakının olmadığına karar verilmiş ve görevine iade edilmiş olduğu görülmektedir. Başvuran, soruşturmanın mezhep temelli olarak yürütülmesi adına söz konusu soruşturmanın özel olarak Başdenetçiye verildiğini iddia etmekte ancak bu iddiasını da açıkça delillendirememektedir. Nitekim hukuki olarak Başdenetçinin muhakkik olarak görevlendirilmesinde sorun olmadığı gibi, bu soruşturmanın genel görev dağıtımını göz ardı edilmek suretiyle özel olarak Başdenetçiye verildiğini gösterir nitelikte bir olay veya olgu da dosyaya sunulabilmiş değildir.

24. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine kanıt olarak dosyaya iki adet sosyal medya paylaşımı sunulmuştur. Bu paylaşımlardan ilki ... isimli sosyal medya platformunda " ... " kullanıcı adlı hesaptan 3 Ekim 2022 tarihinde yapılmış olan "*H. G. Bey, PTT de çalışan alevilerin şikâyetleri var. Umarım asılsızdır... Araştırıyorum.*" şeklindeki paylaşımıdır. Bu paylaşım somut bir gerçeklikten ziyade birtakım iddiaların bulunduğunu ve bu iddiaların gerçekliğinin bilinmediğini ancak araştırılacağını ifade eder mahiyettedir ve bu paylaşımın ardından birtakım araştırmalar yapılarak paylaşımdaki iddiaların doğruluğunun kanıtlandığını gösterecek nitelikte somut bir olay veya olgu da dosyaya sunulabilmiş değildir. Bu kapsamda, başvuranın iddiasını kanıtlayacak nitelikte bir delil olarak ele alınması mümkün değildir. Bir diğer paylaşım ise S. K. adlı kullanıcının ... isimli sosyal medya platformu üzerinden yapmış olduğu ve M. S. isimli kişinin kalp krizi sonucunda ölümünden dolayı kendisinin PTT A.Ş.'de çalışırken görev yerinin değiştirilmesi ve aynı şekilde oğlunun PTT A.Ş.'deki görevine son verilmesi sebepleriyle PTT A.Ş.'yi ve FETÖ'yü sorumlu tutan paylaşımıdır. Söz konusu bu sosyal medya paylaşımında yer alan iddiaların gerçekliğini kanıtlayacak veya bu iddiaları destekleyecek nitelikte herhangi bir bilgi ve belge dosyada yer almamaktadır. Bu itibarla bahsi geçen sosyal medya paylaşımı kişisel görüş niteliğinde değerlendirilmiştir.

25. Yukarıda yer verilen AİHM ve AYM içtihatlarına göre ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması için farklı bir muamelenin varlığı ve bu muamelenin meşru bir gerekçe olmaksızın din, dil, ırk, mezhep vb. sebeplere dayandığı makul delillerle ortaya konulmalıdır. Keza 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinde yer alan düzenleme uyarınca da başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekmektedir. Başvuran, 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayılan temellerden biri olan mezhep temelinde ayrımcılığa uğradığına dair kuvvetli emareler ve karine oluşturan olgular sunamamıştır.

26. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde soruşturmanın yürütülmesi sürecine ilişkin hukuka ve usule aykırılıklar konusunda görevli olan merci daha önce de belirtildiği gibi yargı merciidir. Kurumumuzun görevi ise bu hukuka aykırılıklar da dâhil olmak üzere başvuru konusu muamelenin temelinde ayrımcılığın varlığına ilişkin bir inceleme yapmaktır. Her ne kadar idare mahkemeleri nezdinde yürütülen yargılama sürecinde soruşturmanın usule ve hukuka aykırı olarak yürütüldüğü tespit edilmiş olsa da soruşturmanın mezhep temelinde dayalı olarak ayrımcı bir şekilde yürütüldüğü başvuran tarafından

açıkça ortaya konabilmiş değildir. Bu sebeplerle ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

14/3/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aليşan TIRYAKI
II. Başkan

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan
(Görevli)

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTI
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi